

Milosrdní jako Otec

Foto: Livioandronico2013, Alberto Fernandez Fernandez, Jeffrey Bruno -wikipedia.org, MCAD Library CC BY 2.0

Bud'te milosrdní, jako je milosrdný váš Otec (Lk 6, 36). Tato slova Lukášova evangelia využil papež František jako motto, jako klíčový motiv nastávajícího „Svatého roku“, velkého Jubilea Božího milosrdenství. Možná jste o něm už slyšeli, rozhodně nebude na škodu, seznámíme-li se s ním blíže.

Co to vlastně znamená slovo „jubileum“? Setkáváme se s ním při významných výročích, například při „kulatých“ narozeninách. Jeho kořeny však vyrůstají ze stránek Písma, konkrétně ze Starého zákona.

Sedm krát sedm

Určitě víte, že Boží přikázání nařizuje odpočítávat sedmý den – je to den pro Hospodina, den pro člověka, den pro rodinu, den pro odpočinek a slavení. Už méně je známý fakt, že kromě „denního týdne“, tedy sedmidenního cyklu, existoval také „roční týden“, tedy cyklus sedmiletý. V sedmém roce totiž měl Vyvolený národ nechat odpočítávat půdu, pole i vinice, neobdělávat a nesklízet. Byl to „rok odpočinutí, slavnost odpočinutí, odpouštění Hospodinovo“ (Lv 25, 4).

Krom tohoto sedmiletého cyklu ještě měli Izraelité slavit padesátý rok – tedy rok po sedmkrát sedmi letech. Tento rok byl zahajován slavnostním troubením na roh, hudební nástroj s hebrejským jménem „jobel“ – odtud tedy pojmenování „jubileum“, „jubilejní rok“.

V čem byl tento rok mimořádný? Například v tom, že byl rokem velkého osvobození. Nevolníci měli být propouštěni na svobodu – Mojžišův zákon totiž nepripouštěl otroctví ve Vyvoleném národě. Ti, kdo zchudli a ztratili možnost sami si vydělávat na živobytí, mohli vstoupit do služby

k bohatším soukmenovcům a „prodat sebe sama“, ovšem právě jen na dobu do jubilejního roku.

Všichni Izraelité se také vraceli ke svému dědičnému majetku, k údělu, k pozemku, který patřil jejich rodu – jak jim připadl na počátku, při příchodu do „Zaslíbené země“. Celá země totiž patří Hospodinu a on ji rozděljuje svému lidu; proto je takový majetek, takový dar od Hospodina nezczitelný.

Osvobození a návrat

Jubilejní rok tedy měl dvě hlavní témata: osvobození a návrat. A v době křesťanské, v době po Kristu dostávají tato témata novou náplň, totiž osvobození z otroctví hříchu a návrat k Bohu.

Osvobození od hříchu a smrti – podívejme se jen, kolikrát je toto téma přítomno v novozákonních textech! Dočteme se zde, jaká je „svoboda, k níž nás osvobodil Kristus“ (Gal 5, 1), že „kde je Duch Páně, tam je svoboda“ (2 Kor 3, 17) a že „zákon Ducha, který vede k životu v Kristu Ježíši, osvobodil nás od zákona hříchu a smrti“ (srv. Řím 8, 2). A určitě dovedete sami dohledat mnoho dalších míst, kde Písmo o svobodě hovoří.

A návrat k Bohu – pokud bychom se drželi oně starozákonních souvislostí s pozemkem, s dědičným údělem, můžeme „zaslechnout“, jak žalmista volá: „Ty jsi, Hospodine, mým dědičným podílem i mou číši, ty mně zachováš můj úděl. Můj podíl padl do rozkošného kraje, mám velikou radost ze svého dědictví.“ (Žl 16, 5–6) A naopak se dozvídáme, že „Hospodinovým podílem je jeho lid“ (Dt 32, 9).

My tedy patříme Bohu, náš Bůh o nás skutečně stojí. My všichni vytváříme „rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid patřící Bohu jako vlastnictví“ (1 Petr 2, 9). Častokrát jsme se od Boha vzdálili, často-

krát jsme se k němu nechtěli znát. Nastal čas, abychom se vrátili – ne k trestajícímu despotovi, nýbrž k milosrdnému Otci.

V nejednom starozákonním žalmu se opakují jako refrén nesmírně důležitá slova: „Chválu vzdejte Hospodinu, protože je dobrý, jeho milosrdenství je věčné!“ Boží milosrdenství, Hospodinovo milosrdenství

je klíčové pro pochopení Starého i Nového zákona.

Základní zákon

Jak píše papež František: „Milosrdenství je zdrojem radosti, vyrovnanosti a pokoje. Je podmínkou naší spásy. Milosrdenství je slovem, které zjevuje tajemství Nejsvětější Trojice. Milosrdenství je poslední a svrchovaný čin, kterým nám Bůh vychází vstříc. Milosrdenství je základním zákonem, který přebývá v srdci každého člověka hledícího upřímným zrakem na bratra, kterého v životě potká. Milosrdenství je cesta, která sjednocuje Boha a člověka, protože otevírá srdce naději, že jsme milováni navždy i přes omezení svého hříchu.“

Čas od času se stane, že na něco velmi důležitého pozapomeneme. Čas od času se stalo, že jsme zapomněli na Boží milosrdenství, že jsme přestali hovořit o milosrdném Bohu, o Božím slitování, o otevřeném Boží náručí. Zdůrazňovali jsme Boží spravedlnost, Boží všemohoucnost, Boží vznešenost a svatost... Snad právě nastal čas, abychom opět s velkým důrazem a přesvědčivě mluvili o Božím milosrdenství.

Živé znamení lásky

Velký krok k tomu udělal II. vatikánský koncil, událost, jejíž 50. výročí si připomínáme. Jak zmiňuje Svatý otec František, díky koncilu „byly zbořeny hradby, které bohužel příliš dlouhou dobu uzavíraly církev v privilegiované pevnosti, a nadešel čas zvěstovat evangelium nově. Nová etapa neustálé evangelizace. Nový závazek pro všechny křesťany, aby s větším nadšením a přesvědčením dosvědčovali svoji víru. Církev pocítila odpovědnost, že má být ve světě živým znamením Otcovy lásky.“ 8. prosince 1965 byl II. vatikánský koncil slavnostně uzavřen a 8. prosince 2015 – právě 50 let poté – bude zahájen Jubilejní rok milosrdenství.

Milosrdní dojdou milosrdenství

Boží milosrdenství je pro papeže Františka nesmírně důležité téma, o němž často a s naléhavostí mluví. Vzpomeňme jen na jeho slova krátce po papežské volbě: „Boha nikdy neomrzí nám odpouštět. To nás omrzí neustále žádat o odpuštění.“ Kéž je pro nás a pro všechny tento jubilejní rok také šancí zbavit se této omrzlosti, načerpat nové síly a novou odvahu pohlednout do Ježíšovy tváře,

kteřá je, jak papež píše, tvář Otcova milosrdenství.

A kéž je pro nás také zkušeností s aktivním životem milosrdenství. Evangelní slova „Milosrdní jako Otec“, která se stala mottem Jubilea milosrdenství, jsou pro nás velkou výzvou. Vzpomeňme jen na Kristova slova o blahoslavených milosrdných, kteří dojdou

Bazilika sv. Jana v Lateránu

milosrdenství. Jsme těmi, na nichž se Boží milosrdenství projevilo a kterým byl svěřen úkol toto milosrdenství hlásat. A neúčinnější bude naše hlásání tehdy, když sami druhým milosrdenství prokážeme.

Od slov ke skutkům:

Možná se ptáte – jak? Svatý otec František nám připomíná tradičně uváděné skutky milosrdenství:

dávat najíst tomu, kdo má hlad, a napít žíznivým,
odívat toho, kdo nemá co na sebe,
přijímat cizince,
pomáhat nemocným,
navštěvovat vězněné,
pohřbívat mrtvé,
radit pochybujícím,
učit neznalé,
napomínat hříšníky,
těšit sklíčené,
odpouštět urážky,
trpělivě snášet protivné lidi,
modlit se k Bohu za živé i mrtvé.

Kéž bychom je uměli nejen vyjmenovávat, ale také uvádět do života! Kéž by nám přešly ze slov do skutků, z úst do krve.

O Jubileu Božího milosrdenství by se dalo napsat ještě mnohem, mnohem více. Však se také s tímto tématem budeme v průběhu roku na stránkách Tarsicia často setkávat. A třeba si i zasoutěžíme! Ale abyste se nemýlili: naším cílem není trhat výkony, nýbrž najít cestu a prohloubit vztah k dobrému Bohu; najít a zažít toho, který je Cesta, Pravda a Život. Jeho milosrdenství trvá navěky.

otec Zdeněk Drška
ve spolupráci s redakcí

Socha sv. Pavla před Bazilikou svatého Pavla za hradbami